

مجموعه دستورالعمل های کنترل عفونت

اتاق عمل

مجتمع بیمارستانی شهید بهشتی کاشان

تهیه و تنظیم: واحد کنترل عفونت بیمارستان

مجموعه دستورالعمل های کنترل عفونت در اتاق عمل

مجتمع بیمارستانی شهید بهشتی کاشان

شماره	موضوع	دستورالعمل کنترل عفونت
۱	شستشو دست	باید توجه داشت که شستن دست ها به تنهایی مهمترین راه پیشگیری از عفونت های بیمارستانی به شمار می آید. شستن دست با صابون های معمولی و آبکشی باعث می شود تا میکروارگانیسم ها به روش مکانیکی از روی پوست زدوده شوند و شستن دست با محصولات ضد میکروبی علاوه بر زدودن مکانیکی میکروبها باعث کشته شدن میکروارگانیسم ها یامهار رشد آن ها نیز می گردد. قبل از آماده سازی دست ها برای شستشو، حلقه، ساعت و هرگونه مچ بند را بیرون بیاورید ناخن ها کوتاه باشد. و طبق پوست آموزشی موجود در بخش دستها شسته شود.
۲	استاندارد اسکراب جراحی دستها با استفاده از محلول اسکراب با مدت زمان ۵ دقیقه	<p>۱) دست و بازوها با آب خیس شود.</p> <p>۲) محلول اسکراب در کف دست چکانده و سپس دست و بازوها به مدت ۲ دقیقه شسته شود (شستشوی بین انگشتان با دقت بیشتر انجام شود) دست ها آب کشیده شود و از این به بعد دستها همواره بالاتر از آرنج باشد به طوری که آب از انتهای آرنج به طرف دستها برنگردد.</p> <p>۳) ناخن و انگشتان به مدت ۱ دقیقه با برس شسته شود.</p> <p>۴) دستها آب کشیده شود.</p> <p>۵) شستن دست و بازوها به مدت ۲ دقیقه تکرار شود.</p> <p>۶) با حرکت یک سویه دستها و آرنج بطور کامل از میان جریان آب، دستها را از نوک انگشتان تا ناحیه آرنج آبکشی نمائید. دست را در میان جریان آب به عقب و جلو حرکت ندهید.</p> <p>۷) با بالا نگاهداشتن دستها بالاتر از آرنج وارد اتاق عمل شوید.</p> <p>۸) در کل فرآیند اسکراب دستها دقت نمائید که آب به لباس جراحی که بر تن دارید نپاشد (۹) در اتاق عمل قبل از پوشیدن گان، کلاه و دستکش استریل، دستها و ساعد را با استفاده از حوله استریل و تکنیک آسپتیک خشک نمائید.</p>
۳	اسکراب جراحی با استفاده از محلولهای ضد عفونی دست با بنیان الکلی	<p>ابتدا دستها را بخوبی شسته، زیر ناخنها برس کشیده شود و سپس خشک گردد.</p> <p>محلول ضد عفونی را ۳ الی ۴ دفعه و هر بار به میزان ۳-۵ میلی متر در کف دستها ریخته و به مدت ۳ دقیقه دستها و ساعدها را با محلول ضد عفونی مالش دهید. بر روی دستهای خشک بریزید.</p> <p>قبل از پوشیدن کلاه، گان و دستکش استریل اجازه دهید دستها و ساعدها تا ناحیه آرنج کاملاً خشک شوند.</p> <p>با بالا نگاهداشتن دستها بالاتر از آرنج وارد اتاق عمل شوید.</p>

مجموعه دستورالعمل های کنترل عفونت در اتاق عمل

مجتمع بیمارستانی شهید بهشتی کاشان

شماره	موضوع	دستورالعمل کنترل عفونت
۴	دستکش جراحی	اگر در حین عمل دستکش ها سوراخ شوند باید بلافاصله تعویض شوند. در موارد خاص توصیه می شود برای رعایت احتیاط های عمومی دوجفت دستکش پوشیده شود. مثلا در جراحی های پیوند ونیز در جراحی بیماران HBV, HCV, HIV. اگر پرسنل بعد از کار کردن روی یک موضع جراحی بخواهند بر روی موضع دیگری کار کنند باید دستکش های خود را عوض کنند
۵	ماسک	در تمام طول مدت جراحی بایستی از ماسک استفاده شود و در طول روز هر ۲ ساعت بایستی تعویض گردد. هر فردی که در زمان انجام عمل جراحی وارد اتاق عمل میشود باید ناحیه دهان و بینی خود را با ماسک به طور کامل بپوشاند اگر در حین عمل ماسک آلوده یا مرطوب شود باید تعویض گردد. ماسک جراحی را نباید از گردن آویزان نمود و یا در جیب گذاشت و دوباره استفاده نمود.
۶	کلاه	کلاه و مقنعه باید کاملا "موها را بپوشاند بطوری که از بیرون آمدن موها جلوگیری کند.
۷	عینک	عینک محافظ بایستی شفاف و بدون خش، سبک و کم حجم باشد و اطراف چشم کامل بپوشانند و بایستی به تعداد کافی موجود باشد.
۸	کفش	کفش باید از جنس قابل شستشو و ترجیحا جلوبسته باشد و در آخر شیفت شب تمام کفش ها شسته و ضد عفونی گردد تعویض دمپایی هنگام ورود به دستشویی الزامی است.
۹	گان جراحی و لباس اتاق عمل	گان بایستی خیس گردد. زیرا اگر گان جراح خیس شود (به دنبال تعریق یا آلودگی با خون و ....) باکتری ها میتوانند بر اساس طول مدت عمل و میزان رطوبت گان، از پوست وی به خارج منتقل شوند. بهتر است پرسنل جراحی و بیهوشی به هنگام ترک کردن اتاق عمل لباس های خود را تعویض کنند.
۱۰	رفت و آمد	رفت و آمد در اتاق جراحی به حداقل برسد. از تجمع و صحبت های متفرقه در اتاق جراحی بپرهیزید
۱۱	سفتی باکس	کلیه وسایل تیز، سرسوزن ها و سوزن بخیه ها در سفتی باکس مناسب جمع آوری شود. زمانی که ۳/۴ و یا ۷۲ ساعت پر شد درب آن بسته و به اتوکلاو زباله فرستاده شود. در صورت نیدل استیک طبق پروتکل درمانی موجود در بخش اجرا کنید. و فرم حادثه تکمیل و تحویل پرستار کنترل عفونت داده شود.
۱۲	برس اسکراب	سعی شود یکبار مصرف و استریل باشد و یا حتی المقدور بعد از استفاده در محلول ضد عفونی قرار داده شود.
۱۳	تلفن و کامپیوتر	در پایان هر روز با الکل ۷۰٪ ضد عفونی شود.

مجموعه دستورالعمل های کنترل عفونت در اتاق عمل

مجتمع بیمارستانی شهید بهشتی کاشان

شماره	موضوع	دستورالعمل کنترل عفونت
۱۴	دستگاه ساکشن	باتل مربوط به ساکشن بدون در نظر گرفتن مقدار مایع آسپیره شده بایستی بطور روزانه داخل دستشویی با فلاش تانک تخلیه پس از شستشوی با محلول دترژنت ، خشک شود.
۱۵	فیلترها	فیلترها از نوع یکبار مصرف می باشند و بعد از گذشت مدت زمان مصرف آن تعویض می گردد.
۱۶	لوله های خرطومی	لوله های خرطومی بهتر است یکبار مصرف باشد و یا بعد از هر بیمار لوله های خرطومی زیر شیر آب تمیز شود تا ترشحات آن تمیز شود و قطعات آن جدا شود و در داخل سطل محتوی محلول ضدعفونی انداخته شود و بعد از ۱۰ دقیقه مجدداً آبکش می شود و آویزان و وارونه نگهداری می شود تا کاملاً خشک شود .
۱۷	لوله تراشه	لوله های تراشه از نوع یکبار مصرف هستند.
۱۸	فلومتر اکسیژن	با توجه به اینکه دستگاه فلومتر اکسیژن در تماس مستقیم با مجرای تنفسی بیمار است و همیشه مرطوب بوده و مکان مناسبی برای رشد میکروارگانیسم ها و بخصوص باکتری های گرم منفی می باشد. ضد عفونی و تمیز کردن آن ضروری می باشد
۱۹	آمبویک	هفته ای ۲ بار و یا در صورت استفاده شسته و در محلول ضدعفونی غوطه ور و سپس آبکشی شود.
۲۰	لارنگوسکوپ	تیغه های لارنگوسکوپ بعد از استفاده ابتدا شستشو و سپس در محلول ضدعفونی قرار گیرد و سپس با آب شسته و خشک شود.
۲۱	ظرف مایع صابون	در صورتیکه هنگام استفاده از صابون مایع اطراف ظرف آلوده به قطرات صابون گردید ، بایستی روزانه تمیز و صابونهای اضافی پاک گردد. پس از اتمام صابون موجود در ظرف مایع صابون ، از پرکردن مجدد آن خودداری کرده و حتماً پس از شستشو و خشک کردن ظرف ، اقدام به پر کردن آن نمائید.
۲۲	برانکاره حمل بیمار	برانکاردهای اتاق عمل نباید از اتاق عمل خارج گردد .بعد از آلوده شدن در محیط اتاق عمل شستشو و نظافت شوند.
۲۳	چراغ UV	اثر میکروب کشی اشعه ماوراء بنفش به مدت زمان در معرض بودن، دوز اشعه و مسافت بستگی دارد و قبل از روشن نمودن چراغ، ابتدا اتاق را به طور کامل شستشو دهید و بعد هواکش را خاموش نموده، درب کلیه کمد ها و قفسه های شیشه ای موجود در اتاق را باز بگذارید و پس از بستن درب اتاق، درزهای درب را با چسب پوشانیده و سپس چراغ را روشن نمائید با توجه به اینکه چراغ اولتراویوله فقط قسمتی از اتاق را که به آن می تابد ضدعفونی می کند لذا بایستی به فواصل زمانی، چراغ را در تمامی قسمت های اتاق قرار دهید.

مجموعه دستورالعمل های کنترل عفونت در اتاق عمل

مجتمع بیمارستانی شهید بهشتی کاشان

شماره	موضوع	دستورالعمل کنترل عفونت
۲۴	ضد عفونی اتاق جراحی	در مواقعی که در حین عمل جراحی، آلودگی قابل رویت سطوح یا تجهیزات با خون یا سایر مایعات بدن ایجاد شود قبل از عمل جراحی بعدی از گندزدائی مناسب برای تمیز کردن محل آلوده استفاده شود.
۲۵	ضد عفونی اتاق جراحی عفونی	تکنیک های مناسب نظافت در این موارد شامل استفاده از زمین شوی کاملاً آغشته با ماده ضد عفونی کننده است. دیوارها فقط در صورتی که مستقیماً آلوده شده باشند باید پاک شوند. کلیه سطوح تجهیزات با الکل 70 درصد یا محلول مشخص شده پاک و ضد عفونی گردد. پرسنل نباید در حالیکه کاور کفش، ماسک، گان، کلاه یا دستکش پوشیده اند، اتاق عمل را ترک کنند.
۲۶	ضد عفونی اتاق عمل	بعد از آخرین عمل جراحی کف اتاق عمل با ماده گندزدای مناسب تمیز می گردد. کف تمامی اتاق ها، راهرو های اصلی و فرعی، سرویسهای بهداشتی، آسانسورها، تی شوها و راه پله هابه گونه ای تمیز شوند که جرم یا آلودگی در گوشه و کنار آنها مشاهده نشود
۲۷	ضد عفونی سرویس بهداشتی	دستشویی ها حداقل روزانه یکبار بایستی نظافت شوند، بعلاوه در مواردی که بصورت قابل رویت آلوده باشند نیز نظافت الزامی است. جهت نظافت معمول استفاده از محلول دترجنت کافی است. توالت ها دارای فلاش تانک و تهویه مناسب باشند. توالت و دستشویی با شرایط بهداشتی، به تعداد کافی در مجموعه اتاق های عمل قبل از اتاق رختکن و خط قرمز در نظر گرفته شود. جهت ورود به سرویس بهداشتی بایستی از کفش مخصوص استفاده کنند.
۲۸	هوای اتاق عمل	15 بار در ساعت هوای اتاق عمل باید تعویض گردد که 3 بار آن هوای تازه باشد. بهتر است ورود جریان هوا از سمت سقف و خروج آن نزدیک به کف زمین باشد پنجره و درب اتاق عمل باید بسته باشند و فقط در مواقع ضروری (عبور وسایل و بیمار) درب های اتاق عمل باز گردد. ورود پرسنل به اتاق عمل فقط به پرسنل ضروری جهت عمل محدود شود. مناسب ترین میزان رطوبت 50 - 55 درصد است. هیچگاه در اتاق عمل از پنکه یا کولر استفاده نشود. مناسب ترین دما یک درجه سردتر از محیط خارج از اتاق عمل میباشد. (۲۴-۱۸ درجه سانتی گراد). هوای اتاق عمل باید از نظر وجود گازهای بیهوشی سنجش شود.
۲۹	ریکاوری	اتاق ریکاوری باید دارای ایستگاه پرستاری و محلی برای شستن دستها باشد. و نیز تسهیلاتی از نظر جداسازی بیماران عفونی داشته باشد.

مجموعه دستورالعمل های کنترل عفونت در اتاق عمل

مجتمع بیمارستانی شهید بهشتی کاشان

شماره	موضوع	دستورالعمل کنترل عفونت
۳۰	ماسک بیهوشی	سعی شود یکبار مصرف باشد و یا حتی المقدور بعد از استفاده در محلول ضد عفونی قرار داده شود.
۳۱	تخت جراحی	بین دو جراحی با محلول آماده ضد عفونی و خشک شود
۳۲	جراغ سیالتیک	چراغ های جراحی چون نزدیک به ناحیه استریل جراحی هستند باید به طور مکرر ضد عفونی شوند.
۳۳	گوشی و فشار سنج	گوشی فشارسنج باید با الکل ۷۰٪ ضد عفونی شود. کاف دستگاه فشارسنج در صورت آلودگی باید خارج و شسته شود .
۳۴	اعضاء و اندام بدن انسان	اعضاء و اندامهای خارجی بدن انسان حاصل از جراحی اتاق عمل و جنین مرده پس از جمع آوری داخل کیسه های زرد به سردخانه متوفی تحویل داده شود.
۳۵	انبار	انبارها باید هر هفته با دستمال مرطوب گردگیری شود و از گذاشتن کارتن اضافه در انبار جداً خودداری شود
۳۶	زباله	به علت خطر انتقال بیماری های منتقله از طریق خون زباله های اتاق عمل با کمترین دستکاری دفع می گردد. لوازم نباید قبل از فرستادن به واحد استریل اتاق عمل شسته شوند بقیه زباله های آلوده طبق امکانات موجود جابجا می شود کلیه زباله های عفونی (حاوی ترشحات و خون) در نایلون زرد رنگ و زباله های معمولی (زباله های تولیدی اتاق بیمار ، راهروها ، ایستگاه پرستاری و...) در نایلون مشکی جمع آوری گردد.